

V ŠOLI NAJSVETEJŠIH SRC

29

dr. Marjan Turnšek

Pogledi iz Jezusovega Srca

Vrtnice za leto 2015

Ljubljana 2015

V šoli najsvetejših Src - št. 29

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-5-31

TURNŠEK, Marjan, 1955-

Pogledi iz Jezusovega srca : vrtnice za leto 2015 /
Marjan Turnšek. - Ljubljana : Salve, 2015. - (V šoli
najsvetejših src / Cistercijanska opatija ; 29)

ISBN 978-961-211-793-1

279384064

Urednik zbirke: p. Anton Nadrah OCist

Lektor: Stanislav Duh SDB

Priprava za tisk: p. Branko Petauer OCist

Fotografija na ovitku: p. Branko Petauer OCist

Izdal in založil: Salve d. o. o., Ljubljana 2015

Naklada: 1500 izvodov

Uvod

Ob prvih petkih v mesecu in še posebno v mesecu juniju redno naslavljamo na evharistično navzočega Gospoda prošnjo: »Upodobi naše srce po svojem svetem Srcu!« Verjetno dá vsak posameznik nekaj svoje vsebine tej prošnji, saj si vsak po svoje predstavlja, kaj naj bi to pomenilo. Ima pa ta prošnja tudi nekaj občega v sebi. »Srce« pomeni človeka, človeka v njegovi celovitosti, človeka, ki ga je Bog ustvaril po svoji »podobi, kot svojo podobnost« (1 Mz 1,26). Torej prošnja vsebuje željo, da bi nas (naše srce) Jezus (Jezusovo Srce) čim bolj oblikoval tako, da bi znali in zmogli v posameznih položajih reagirati, ravnati, misliti in čutiti tako kot bi On na našem mestu. Trajen izziv za kristjana namreč ostaja: svoj način razmišljanja oblikovati po Njegovem načinu, svoj način čutenja čim bolj približati Njegovemu, svoj način govorjenja čim bolj priličiti njegovemu in si v obnašanju – delovanju čim bolj privzeti Njegov stil bivanja na zemlji. Ali še drugače: ko s človeškimi očmi spremljamo dogajanje okoli sebe, vidimo enako zunanost mi in On, a pomembneje je, ali enako zaznavamo tudi resničnost, ki je za zunanostjo.

To je bilo izhodišče pri nastajanju letošnjih Vrtnic. Vsebinsko pa smo sledili glavnim pastoralnim poudarkom v tekočem pastoralnem letu. Papež Frančišek ga je zaznamoval z dvema pomembnima in aktualnima temama. Napovedal je redno sinodo škofov v Rimu za oktober 2015 o v svetu nadvse pomembni temi družine, kot stvarjenjsko in tradicionalno (odkar lahko spremljamo zgodovino človeka) oblikovano iz očeta, matere in

otrok, in njenem mestu v evangelizaciji. Dodatno težo temu vprašanju je postavil s pripravljano izredno sinodo v oktobru 2014 o isti tematiki. Drugi papežev poudarek, ki mu v tem letu sledimo, pa je posebna pozornost na oblikah posvečenega življenja, ki imajo že praktično celotno zgodovino Cerkve svojevrsten pomen za njeno življenje in pričevanje sredi sveta. Zato je največ razmišljanj posvečenih nekaterim vidikom »evangelija družine« in prav tako sklopu premišljevanj o bistvenih vidikih posvečenega (redovnega) življenja. Vživljali se bomo v Jezusov pogled na obe danosti in odkrivali njegove poudarke.

Nekaj preostalih premišljevanj na začetku in koncu meseca pa je posvečenih nekaterim trenutnim aktualnim dogajanjem v Cerkvi ali v svetu ter želji prodreti v skrivnost, kako se iz Jezusovega Srca vidi ista resničnost, ki jo sicer lahko gledamo in o njej poslušamo po medijih, ki poročajo o dogajanju.

Vsako premišljevanje pa ima najprej željo, da vsakega osebno spodbudi k razpolaganju svojega srca, da bi ga Jezusovo Srce konkretno oblikovalo po sebi.

V Stični, na praznik Gospodovega oznanjenja Mariji, 25. marca 2015

dr. Marjan Turnšek
upokojeni mariborski nadškof

1. Pogled usmiljenega Očeta

V duhu Jezusovega zatrjevanja, da dela, kar vidi pri Očetu, in ker delovanje naravno sledi čutenju, še posebej če je le-to povsem čisto in neokrnjeno, kot je bilo Jezusovo, lahko sklepamo, da je Jezus gledal in presojal ljudi in dogodke okoli sebe tako, kot jih je opisal v čudoviti priliki v treh dejanjih (o izgubljenih ovci, drahmi in sinu), ki jih je Luka zapisal v 15. poglavju evangelija. Tretjo priliko po navadi poimenujemo po »izgubljenem sinu«, a bi jo pravilneje morali po »usmiljenem očetu«. Poskušajmo razbrati, kakšen je pogled iz Jezusovega Srca, kot nam ga kaže ta prilika. Poskušajmo se vživeti:

Usmiljeni Oče ... mlajši sin ... starejši sin ...

Izgubljena sinova ... bolečina Očeta, ki ju ljubi ... a ne more do njunih src ...

Pomislimo in priznajmo nebeškemu Očetu, da sta oba sinova v vsakem izmed nas ... Čeprav si želimo imeti očetov pogled, a je drža vsakega od obeh sinov močno zakoreninjena v našem mišljenju in čutenju ... Skozi njune oči pogosto gledamo Boga tudi mi, z njunima srcema ga čutimo ... in v sebi oblikujemo napačno podobo o Bogu ... Očetu.

Skozi oči mlajšega sina doživljamo Boga kot oviralca naših življenjskih ambicij ... ne da nam zaživeti v polnosti ... ne dovoli nam tako zelenih užitkov, za katere nas je pravzaprav sam ustvaril ... ne da nam zaživeti svobode, kot se nam zahoče, čeprav nam jo je sam podaril ... zato se Mu moramo upreti, pozabiti Nanj, se Mu odtujiti in končno pristati v popolni praznini.

S srcem starejšega sina skušamo biti pokorni, poslušni, pridni, storiti vse in še kaj ... vsak dan moliti, s trudom opravljati svoje vsakdanje dolžnosti, redno hoditi k nedeljski sveti maši in še kaj dodati za »po vrhu« s kakšnim postom, miloščino ali dobrim delom ... vse samo zato, da bi Mu ugajali, saj je naš Gospodar ... in da bi si »kupili«, zaslužili, Njegovo naklonjenost in ljubezen ... A vse to nam izsesava veselje in postajamo zagrenjeni »pridni« sinovi in hčerke.

Kako naj taki sprejmemo povabilo na gostijo veselja ob tem, ko je sprejel nazaj »onega«, ki Ga je tako izigral ... Bog pa nič!?

In vendar: usmiljeno Srce Jezusovo, naj se odpremo tvojemu usmiljenemu pogledu na nas! Pokaži nam, kako naj s tvojim Pogledom in Srcem pogledamo na tiste tvoje »ubogljive starejše brate«, ki v Siriji in Iraku obglavljajo; ali na tiste, ki so v Parizu in drugod ubijali. Oboji morda misleč, da izpolnjujejo voljo našega Očeta ...

Ali kako naj z bolečino v srcu ljubimo tiste, ki (so) v Parizu ali drugod žali(li)jo najsvetejše stvari drugih s prepričanjem »mlajših bratov«, da si smejo svojo svobodo vzeti samo zase, ne da bi jim bila pot za uresničitev sočutja in ljubezni do vsakega Očetovega otroka ...

Kako naj ... ljubimo tiste, ki vse te in podobne poglede uzakonjajo?!

Jezus, žal nam je, da pišemo v svoje srce lažno ikono Tvojega Pogleda ... žal, da po njej oblikujemo svoje lažne misli, želje, hrepenenje, besede in dejanja ... in pri tem

celo mislimo, da delamo v tvojo slavo ... Oprosti ... in odpusti ...

A še bolj Te prosimo moči, da bi dovolili, da nam naše poglede preoblikuješ v svoj Pogled, ki je identičen s Pogledom usmiljenega Očeta, da bomo vsak dan postajali bolj usmiljeni sinovi in hčere skupnega usmiljenega Očeta in zato usmiljeni bratje in sestre tistim, ki čakajo, da jih v našem pogledu doseže Tvoj Pogled ...

15. Družina živi upanje

Tudi danes naj nas poveže še en skupen pogled iz Jezusovega Srca na družinsko dogajanje. Spet bomo v molitev vpletli pripravljalno dogajanje na sinodo o družini, ki mora biti živo tudi v Cerkvi na Slovenskem. Vesoljna Cerkev s papežem Frančiškom na čelu gleda na to sinodalno dogajanje kot na bujenje upanja za družino v današnjem času. To upanje mora ostati živo, kajti tudi družina sama, kot si jo je zamislil Bog, mora ostati nosilka upanja za svet.

Zakaj in kako more ostati krščansko razumljena družina nosilka upanja svetu? Najprej zato, ker upanje sama živi kot božansko krepost – ki je Božji dar. Pa tudi zato, ker je najbolj primerno okolje novega življenja; in če ohranja v sebi odprtost do vsakega življenja, je že nosilka upanja za svet, ki brez novih človeških življenj postaja »pust in prazen«, brez nežne skrbi za bolne in ostarele pa grob in strah vzbujajoč.

A ker se mnogi zakonci danes resnično bojijo novega življenja, pred njim bežijo in se »skrivajo«, je pomemb-

na pozitivna klima okolja glede sprejemanja in vzgajanja novega življenja. To klimo lahko vzpostavlja in goji vsak izmed nas in skupaj kot krščanske skupnosti: z molitvijo, s pozitivno in spodbudno besedo, z gmotno pomočjo zakoncem in potrebnim družinam, s spodbujanjem pozitivne zakonodaje na tem področju ter z vzpostavljanjem vzgojno-izobraževalnih institucij, ki bodo v pomoč staršem, ki se pogosto znajdejo v zares nezavidljivih razmerah. Še zlasti je družinam pravzaprav »sovražno« naravnani gospodarsko delovni sistem, ki življenju družine »krade« najugodnejši čas.

Družina je nosilka upanja tudi zato, ker je najbolj osnovna skupnost oseb, v kateri se razvijajo medsebojni odnosi in zato lahko »usodno« vpliva na splošno klimo, če sama živi kvalitetne medsebojne odnose, če zanje vzgaja otroke in jih tako pripravlja na široko mrežo odnosov, ki jo plete življenje.

Družina, ki je usidrana v veri, odpira še drugačno upanje, saj ne gradi mreže odnosov samo med seboj in med drugimi živimi ljudmi, ampak je po veri vpeta tudi v še kako resnično mrežo odnosov s svetniki, torej s tistimi, ki že živijo pri Bogu, in s tistimi, ki so v vicah še na poti tja, a niso več z nami v zemeljskem načinu življenja. Takšna duhovna dimenzija življenja ne ukoreninja upanja samo na dogajanje v naši zgodovini, ki tudi marsikdaj lahko daje novo upanje, ampak naše hrepenenje in upanje zakorenini v večnost in s tem dá večnostno perspektivo tudi končnim dogodkom našega zemeljskega bivanja – in to je najkorektniji pogled iz Jezusovega Srca.

Kako »bogati« in srečni ter hvaležni svojim staršem so lahko otroci, ki odraščajo in odrastejo s tem zakladom v svoji duši! Živijo v večnostni razsežnosti v občestvu svetih in jim dogodke v življenju osvetljuje »zarja onstranske gloriole«. Zatorej naj ne bi bil samo mesec november z uvodnim praznikom vseh svetih in dnevom vseh vernih rajnih rezerviran za vsakodnevno molitev za rajne, ampak je vsak dan primeren, da se v okviru družine pogloblja vera v posmrtno življenje in za krepitev občestva z Marijo, s svetniki in blaženimi ter rajnimi sorodniki, prijatelji in znanci. V to sodi tudi pogost obisk pokopališča, kjer počivajo »relikvije« naših dragih rajnih. Prav prenos tega vidika vere na otroke se kaže v našem času še kako pomemben, saj razne raziskave nakazujejo, da so prejšnje generacije prav vero v življenje po smrti in s tem tudi v naše vstajenje najslabše prenašale na sedanje generacije.

Živo si zatorej prizadevajmo, da najprej ohranimo upajoč pogled Jezusovega Srca, ki že našo zemeljsko sedanjost ožarja z onstransko zarjo večnosti, ki nam jo je odšel pripraviti, nato pa nas usmeri v našo večno domovino v nebesih.

25. Uboštvo - pogled iz Jezusovega Srca na gmotne dobrine

Kadar Jezus kliče koga k posvečenemu življenju, čuti ta zelo močno potrebo, da bi živel eno od značilnih zahtev ljubezni: da bi bil kakor ljubljena oseba. Po meri svojega resničnega srečanja s Kristusom se čuti spodbujenega, da si pridobi v življenju drže, ki jih je doživel pri Kristusu. Kdor je srečal ubogega, čistega in pokornega Kristusa in doumel, da je njegovo življenje s temi vrednotami popolnoma prepojeno, čuti željo, da si jih tudi sam prisvoji. To prizadevanje izhaja iz doživetega srečanja in je hkrati tudi sredstvo, ki lahko srečanje razvije do še večje polnosti. Zato je tudi zaobljuba evangeljskega sveta uboštva razpoznaven znak posvečenega življenja.

Čeprav so gmotne dobrine Božji dar in imajo zato svojo vrednost, je vendar prostovoljna odpoved tem dobrinam po Jezusovem zgledu izraz ljubezni do njega.

Izvorno uboštvo lahko zasledimo že v raji. Za Adama in Evo lahko rečemo, da sta v Edenu živela v stanju popolnega bogastva, ker sta imela v preobilju vse, kar sta potrebovala. A sta pravzaprav živela v stanju popolnega uboštva, kajti vse sta prejemale v dar, ne da bi si karkoli prilaščala in sta uporabljala v popolni hvaležnosti Bogu. Šele z grehom se stanje spremeni in sta obsojena na za-

seбно lastnino, začeni z obleko, s katero se pokrijeta. Zaobljuba uboštva, ki vključuje odpoved osebni lastnini in vzpostavlja popolno delitev dobrin v redovni skupnosti, lahko pomeni posebno učinkovito pot vrnitve k omejenemu začetnemu redu.

Z uboštvom oseba posvečenega življenja posveti Bogu svojo naravno »ljubezen« do stvari. S tem se zaveže, da jih bo skupaj z drugimi iskala in uporabljala toliko, kolikor bodo služile gradnji Božjega kraljestva, in nikoli zato, da bi si npr. zgradili hišo ali pridobili lastno posest.

Uboštvo je torej ljubezen, ki noče kopičiti zase, ampak se odpre drugim in jim daruje lastno posest; ne pozna druge norme kot potrebo drugih in ne drugih mej kot lastno zmogljivost v razdajanju. V luči takega gledanja in delovanja je vrnjeno delu njegovo prvotno dostojanstvo, saj postane, ko je rešeno posestniškega nagiba, sredstvo služenja in darovanja.

Uresničevanje evangeljskega sveta uboštva »glasno« pričuje, da »svet ni moj«; da vse dobrine tega sveta pripadajo najprej Bogu in jih mi dobimo le v upravljanje. To velja seveda tudi za tiste, ki si jih pridobijo s poštenim lastnim delom. So dar, ki ga lahko uživamo, dobrina, ki jo smemo uporabljati; nimamo pa pravice, da se ga polastimo in naredimo za orodje svojih samoljubnih želj. Tudi te dobrine uporabljamo s spoštovanjem in to ponovno vzpostavi harmonijo med nami in svetom. Gre za preseganje samoljubne ljubezni do stvari.

Z uboštvom se ne odpovemo le temu, da bi si pridržali stvari zase; ampak se pozitivno zavežemo, da jih bomo rabili le v perspektivi Božjega kraljestva. To pomeni, da

naše temeljno teženje po posedovanju prepojimo z milostjo, ga potopimo v vrednote Božjega kraljestva in ga s tem najbolj polno uresničimo. Živeti v uboštvu ne pomeni samo to, da nočem imeti ničesar zase, ampak pomeni predvsem nekaj pozitivnega: čutiti se, da me je Bog vzela in sem njegova »lastnina«; zato se hočem popolnoma razdati, da bi se po njegovi »lastnini« udeleževalo njegovo kraljestvo.

Osebam posvečenega življenja ta evangeljski svet pomaga, da skupne dobrine uporabljajo po Jezusovem vzoru in mu postajajo tudi v tem pogledu podobne. Ker živimo v dobi močno razširjenega potrošnega načina gledanja in uporabljanja gmotnih dobrin, ki vodi v navezanost nanje, v hlastanje po vedno novih in po vedno več in s tem ljudi-potrošnike zaslužnjuje, je pravilno živeti evangeljski svet uboštva izredno močno pričevanje. Postane pa lahko tudi prava »terapija« za sodobne gospodarske težave, tako na osebni kot tudi družbeni ravni. Z gotovostjo lahko sklepamo, da če bi sodobni gospodarski sistemi bili zgrajeni na predpostavki evangeljskega sveta uboštva, ne bi od časa do časa doživljali gospodarskih kriz in pretresov, ki vedno najbolj prizadenejo že tako uboge.

Kazalo

Uvod	3
1. Pogled usmiljenega Očeta.	5
2. Živi ali mrtvi	7
3. Gospod, dotakni se src ubijalcev	9
4. »Navodila za uporabo« človekovega srca	11
5. Kdo je koga izgnal.	14
6. Z Marijino držo do upodabljanja po Jezusovem Srcu	16
7. Zakrament svetega zakona - posebna navzočnost Božje ljubezni.	18
8. Družina je osnovna prenašalka vere	21
9. Družina živi iz krsta.	24
10. Družina kraj sprave in odpuščanja	26
11. Evharistija, središče življenja družine	29
12. Poslanstvo družine sredi sveta.	31
13. Bolniško maziljenje spreminja bolezensko trpljenje v bogoslužje	34
14. Družina - skupnost molitve	36
15. Družina živi upanje	39
16. Družina prostorje zveste ljubezni	41
17. Evangelij družine:ohranjati Kristusov pogled na družino	44
18. Duhovni poklici vznikajo v družini	47
19. Krepost ponižnosti je osnovna »optika« Jezusovega Srca.	50
20. Posvečeno življenje:odsev Jezusovega načina življenja	52
21. Redovna zaobljuba evangeljskih svetov	55
22. Pogled na Jezusovo pokorščino	58
23. Pogled na redovniško pokorščino iz Jezusovega Srca.	60
24. Pokorščina Bogu po srednikih.	63
25. Uboštvo - pogled iz Jezusovega Srca na gmotne dobrine	66
26. Čistost kot Jezusov evangeljski svet vsem	68
27. Evangeljski svet čistosti v posvečenem življenju.	71

28. Zaobljuba čistosti spreminja telo v »prostor« posebne Kristusove navzočnosti.	74
29. Pogled iz Jezusovega Srca na duhovnike	76
30. Ohranjajmo v duhovnem spominu poglede iz Jezusovega Srca	79